

לע"נ

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו

ישי ז"ל בן יהודה הי"ו

אחיה ז"ל בן שלום הי"ו

איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו

צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

הרעיון היהודי

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א

בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"

רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים

02-5823540

תפילה בהר הבית

אברהם יצחק ויעקב התפללו בהר הבית.
באברהם נאמר ¹"אשר יאמר היום בהר ה' יראה".
על יצחק נאמר ²"ויצא יצחק לשוח בשדה".
וביעקב נאמר ³"ויקרא את שם המקום ההוא בית אל".
פירש רש"י: ⁴אברהם בהר המוריה, יצחק בשדה ויעקב בבית אל, כולם בהר הבית התפללו.

גם נח, קין, הבל ואדם הראשון התפללו בהר הבית כדברי הרמב"ם ⁵:
מסורת ביד הכל שהמקום שבנה בו דוד ושלמה המזבח הוא המקום שבנה בו
אברהם המזבח ועקד עליו יצחק, והוא המקום שבנה בו נח מזבח כשיצא מן
התיבה והוא המזבח שהקריבו עליו קין והבל, ובו הקריב האדם הראשון
קורבן כשנברא, ומשם נברא, אמרו חכמים אדם ממקום כפרתו נברא.

הר הבית

שער השמים לתפילות

אבותינו בחרו להתפלל בהר הבית בגלל שממקום זה עולות לשמים כל
תפילותיהם של ישראל.

וכך אמר יעקב אבינו: ¹וירא ויאמר מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית
אלקים וזה שער השמים.

¹ בראשית כב יד

² בראשית כד סג

³ בראשית כח יט

⁴ פסחים פח. רש"י ד"ה הר המוריה

⁵ רמב"ם ב"הב פ"ב ה"ב

¹ בראשית כח יז

פירש רש"י²: מקום תפילה, לעלות תפילתם השמיימה. וכן בפרקי דרבי אליעזר³: מכאן אתה למד שכל המתפלל במקום הזה בירושלים כאילו התפלל לפני כיסא הכבוד ששער השמיים שם הוא, ופתח פתוח לשמוע תפילה, שנאמר "וזה שער השמים".

וכך כתב רבי יעקב עמדין זצ"ל⁴: דע והבן, אף על פי ששכינה בכל מקום, מכל מקום אין התפילה עולה בחוץ לארץ במסילה אחת דרך ישרה, כי צריך לשולחה לארץ ישראל, ולירושלים, אל מקום בית המקדש, כנגדו שם שער השמים.

וכן כתב השל"ה הקדוש⁵: מה נורא המקום הזה, וזה שער השמים, השער שעולות בו התפילות. לא על התפילות עצמן של יושבי ירושלים יצא הדבר, אלא על הכלל כולו. שבכל גלויות ישראל כולן תפילותיהן עולות דרך שער השמים.

יסוד זה שכל התפילות עולות לשמים דרך הר הבית נפסק להלכה⁶: בקומו להתפלל, אם היה בחוץ לארץ יחזיר פניו כנגד ארץ ישראל ויכוון גם לירושלים, ולמקדש, ולבית קודשי הקודשים. היה עומד בארץ ישראל יחזיר פניו כנגד ירושלים ויכוון גם למקדש ולבית קודשי הקודשים. היה עומד בירושלים יחזיר פניו למקדש ויכוון גם כן לבית קודשי הקודשים.

⁷נמצאו כל ישראל מכוונים את ליבם למקום אחד.

תפילות בהר הבית בתקופת הראשונים

בגלל הערך המיוחד שיש בתפילה בהר הבית המשיכו יהודים להתפלל שם גם לאחר החורבן.

על תקופה זו כתב רבי אברהם ב"ר חיא הנשיא מחכמי ספרד בדור שלפני הרמב"ם¹: בתחילה כשהחריבו הרומיים את בית המקדש לא היו מונעים את

² רש"י שם

³ פרק לה

⁴ סולם בית אל ה

⁵ בהקדמה לסדורו

⁶ שו"ע או"ח צד א

⁷ ברכות ל.

¹ מגילת המגילה עמ' 99

ישראל מלבוא אליו ולהתפלל בתוכו, וכמו כן היו מלכי ישמעאל נוהגים עימם מנהג טוב והרשו לישראל לבא אל הבית ולבנות בו בית תפלה ומדרש, והיו כל גלויות ישראל הקרובים אל הבית עולים אליו בחגים ובמועדים, ומתפללים בתוכו ומעמידים תפילתם כנגד תמידין ומוספין. ועל מנהג זה נהגו כל ימי מלכות ישמעאל, עד שפשטה על הבית מלכות אדום הרשעה והסירה את מלכות ישמעאל מעליו. ומן העת ההיא חללו והסירו התמיד, ומנעו את ישראל מלהתפלל בבית ולקיים בו מצות תפילה אשר היא כנגד התמידין. כי מיום שגברו אלה הרשעים על הבית לא הניחו ישראל לבא בתוכו.

תפילת הרמב"ם בהר הבית

גם הרמב"ם התפלל בהר הבית כפי שעולה מתיאורו את בקורו בירושלים בשנת תתקכ"ו¹: וביום שלישי בשבת ארבעה ימים לירח מרחשון שנת שש ועשרים ליצירה, יצאנו מעכו לעלות לירושלים תחת סכנה, ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי ביום חמישי, שישה לירח מרחשון. ובאחד בשבת, ט בחודש, יצאתי מירושלים לחברון לנשק קברי אבותי במערה. ואותו יום עמדתי במערה והתפללתי, שבח לאל יתברך על הכל. ושני הימים האלו, שהם שישי ותשיעי במרחשון, נדרתי שיהיה לי כמו יום טוב ותפלה ושמחה בה' ואכילה ושתייה. אלוקים יעזרני על הכול ויקוים בי נדרי לה' אשלם אמן. וכשם שזכיתי להתפלל בה בחורבנה כך אראה אני וכל ישראל בנחמתה מהרה אמן.

תפילה ליד הכתלים

¹כשהגויים אסרו על יהודים להתפלל על הר הבית עברו להתפלל על הר הזיתים מול מקום המקדש, משם עברו להתפלל ליד הכותל המזרחי, משם עברו לכותל הדרומי, ומשם עברו להתפלל ליד הכותל המערבי. במשך שנים רבות נשמעה ליד הכתלים התפילה שנזכה ליום שבו הר הבית ישוב להיות בשליטתנו ונוכל לשוב ולהתפלל במקום שבו התפללו אבותינו, מול שער השמים לתפילותיהם של ישראל.

¹ ספר חרדים לרבי אלעזר אזכרי מצות התשובה פרק ד
² עיר הקודש והמקדש ח"ד פ"ה.

גם כיום נאסר להתפלל בהר הבית

בחסדי ה' עלינו נשמעה בשנת תשכ"ז במלחמת ששת הימים הקריאה: הר הבית בדינו. ומיד באותם ימים התחיל הרב שלמה גורן זצ"ל לארגן תפילות בהר הבית.

וכשחזון של דורות עומד להתגשם ממשלת ישראל מחליטה את ההחלטה הבאה¹: משיעלו בכניסה להר הבית מתפללים יהודים יפונו על ידי כוחות הביטחון.

יהודים אוסרים על יהודים להתפלל !

בית כנסת על הר הבית

בכל מקום בעולם מותר ליהודים להתפלל ואילו במקום "שער השמים", המקום שמשם עלות כל תפילות עם ישראל שם אסור ליהודי להתפלל, ואנחנו שותקים, ובשתיקתנו אנו שותפים להנצחת מצב קשה זה.

ולכן חייב כל אחד לפעול כפי יכולתו כדי להביא לשינוי ממצב מביש זה ולהביא להקמתו של בית כנסת בהר הבית במקום המותר בכניסה לטמאי מתים, כפי שהוצע על ידי גדולי ישראל¹

ויהי רצון שעל ידי התעוררות זו נזכה בזמן הקרוב ביותר שיתקיים בנו "והביאותים אל הר קודשי ושמחתים בבית תפילתי".

לשאלות וביורורים נוספים בנושא הר הבית ניתן לכתוב או להתקשר לרב יהודה קרויזר שליט"א, ראש ישיבת "הרעיון היהודי".

המעוניינים להפיץ גיליון זה ולקבלו באופן קבוע, נא לפנות לטל': 02-5823540

¹ הרב גורן בספרו "הר הבית"

¹ הרב טוקצ'ינסקי בספרו עיר הקודש והמקדש ח"ה, הרב שלמה גורן בספרו הר הבית עמ' תכו, הרב מרדכי אליהו תחומין ג